

Türkiye'deki Sığınmacılar için Evlenme ve Boşanma Konularına Dair Sorular ve Yanıtlar

Türkiye'de yaşayan bir sığınmacıyım. Türkiye'de evlenebilir miyim?

Türkiye'de bulunan ve Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'ne kayıtlı uluslararası koruma başvuru sahipleri ve uluslararası koruma statü sahipleri ile geçici koruma kapsamındaki kişiler, Türkiye'de evlenebilirler. Evlilik ve nikah işlemleri başta Türk Medeni Kanunu olmak üzere ilgili mevzuat uyarınca gerçekleştirilir.

Resmi nikah nedir?

Resmi nikah, kendilerine kanunlar uyarınca evlendirme memurluğu yetkisi verilen görevliler tarafından yasalara uygun bir biçimde kıyılan nikahtır. Türkiye'de yaptığınız dini ya da geleneksel örf ve adetlere uygun nikahlar, resmi nikah olarak kabul edilmemektedir.

Türkiye'de evlenmek için hangi koşulları karşılamam gerekir?

Türkiye'de evlilik, bekar bir kadın ve bekar bir erkek arasında tarafların rızasıyla gerçekleştirilir. Evlenmek isteyen iki tarafın da evlilik için başvuruda bulunduğu tarih itibarıyla evli olmamaları gerekmektedir. Türkiye'deki yasal evlilik yaşı kural olarak on sekizdir. On yedi yaşını doldurmuş kişi ailesinin ya da yasal vasisinin rızasıyla evlenebilirken; on altı yaşını doldurmuş kişiler ise ancak olağanüstü durumlarda ve bir hâkimin kararıyla evlenebilirler.

Ayrıca, evlenmek isteyen kişilerin ayırt etme gücüne sahip olmaları gerekmektedir. Türk Medeni Kanunu uyarınca, yaşın küçüklüğü nedeniyle veya akıl hastalığı, akıl zayıflığı, sarhoşluk ya da bunlara benzer sebeplerden herhangi birinden ötürü akla uygun davranma yeteneğinden yoksun olmayan herkes ayırt etme gücüne sahiptir. Bu noktada akıl hastalığının tek başına evlenme engeli olmadığı vurgulanması gerekir. Yani akıl hastalığı ancak ayırt etme gücünü ciddi bir biçimde ortadan kaldırdığı ve evlenmeye engel olacak düzeye geldiği takdirde bir evlenme engeli teşkil edecektir. Dolayısıyla bir sağlık kuruluşundan evlenmeye engel olunmadığı yönünde alınacak bir resmi bir raporla akıl hastalığı bulunan kişiler de evlenebilmektedir.

Türkiye'deki mevcut yasalar uyarınca, yakın akrabalar arasında evliliklere izin verilmemektedir. Bir diğer ifadeyle, üstsoy ve altsoy arasında, kardeşler arasında ve amca, dayı, hala ve teyze ile yeğenleri arasında evlenme yasaktır. Benzer bir biçimde evlilik sona ermiş olsa bile eşlerden biri ile diğerinin üstsoyu ya da altsoyu arasında ve evlat edinen ile evlatlık ile bunlardan biri ile diğerinin altsoyu ve eşi arasında da evlilik bağı kurulması mümkün değildir.

Türkiye'de evlenmek istiyorum. Başvurumu nereye yapmalıyım?

Evlenmek isteyen kişiler başvurularını belediyelerdeki evlendirme memurluklarına yapmalıdırlar. Başvuru, çiftlerden birinin oturduğu ilçedeki belediyeye yapılır. Her iki kişi de bu başvuru sırasında hazır bulunmalıdır.

Evlilik işlemlerinde hangi evraklar gereklidir? Bu evrakları nereden temin edebilirim?

Taraflardan birinin oturduğu yerdeki belediyenin evlendirme memurluğuna giderek başvuru için gerekli evraklar öğrenilebilirsiniz. Başvuru esnasında sizlerden talep edilecek belgeler arasında evlenme beyanamesi, kimlik belgesi, sağlık raporu, vesikalık fotoğraf ve evlenme ehliyet belgesi mutlaka bulunacaktır. Eğer, ülkeniz makamlarınca tanzim edilmiş olan ve bekar olduğunuzu gösteren resmi bir belgeniz yoksa, bulunduğunuz ildeki İl Göç İdaresi Müdürlüğü'nden evlenme ehliyet belgesi temin edebilirsiniz.

Başvuru esnasında Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nce tanzim edilen kimlik belgenizi de mutlaka yanınızda bulundurunuz.

Türkiye'de hangi evlilik geçerlidir? Kimlerin evlendirmeye yetkisi vardır?

Türkiye'de sadece kanunlar uyarınca yetkili kılınmış nikah memurları tarafından gerçekleştirilen resmi nikahlar geçerlidir.

Ülkemde yaptığım evlilik Türkiye'de geçerli midir?

Evet, kendi ülkenizde edindiğiniz medeni durum Türkiye'de tanınmaktadır. Bir başka ifadeyle, kendi ülkenizde, kendi ülkenizin kanunları uyarınca gerçekleştirilen ve dolayısıyla da resmi olarak kabul edilen nikah, Türkiye'de geçerlidir.

Türkiye'de evlendim. Gerçekleştirdiğim evliliği nerelere bildirmem gerekir?

Kişiler, medeni durum değişikliklerini yirmi iş günü içinde Nüfus Müdürlüklerine ve İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne bildirmekle yükümlüdürler.

Göç İdaresi Genel Müdürlüğü'nce tanzim edilen kimliğimde medeni durumum yanlış yazılmış. Nasıl değiştirebilirim?

Kimlik belgenizdeki yanlışlıklar için İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne başvurmanız gerekmektedir. Eğer medeni durumunuzu gösterir bir belgeniz varsa mutlaka yanınızda götürünüz.

Yeni doğan çocuğumu nasıl kaydedebilirim?

Yeni doğan çocuğunun kayıt işlemleri için doğumdan itibaren en geç otuz gün içinde Nüfus Müdürlüklerine başvurmak gerekmektedir. Çocuđunun evlilik birliği içinde ya da evlilik dışında dünyaya gelmiş olması arasında hiçbir fark yoktur ve bu durum ne ebeveynlerin ne de çocuğunun aleyhine herhangi bir sakınca yaratmayacaktır.

Dođumun bir sağlık kuruluşunda gerçekleşmesi halinde bildirim sağlık kuruluşu yetkileri tarafından da yapılabilir. Bu hususu takip etmeniz önemlidir. Ancak doğum bir sağlık kuruluşunda gerçekleşmediyse, örneğin evde gerçekleşen bir doğum söz konusu ise, bildiriminizi sözlü beyanla da yapabilirsiniz. Ancak yetkililer bu bildiriminize ilişkin olarak bir araştırma yapacaktır. Ayrıca, bulunduğunuz ildeki İl Göç İdaresi Müdürlüğü'ne de yeni doğan çocuğunuzun kayıt işlemleri için başvuruda bulunmalısınız.

Evliyim ancak boşanmak istiyorum. Ne yapmalıyım?

Türkiye'de evliliğin sona ermesi yalnızca mahkeme kararı ile mümkündür. Eğer boşanmak istiyorsanız, bu talebiniz için bulunduğunuz ildeki yetkili mahkemede bir boşanma davası açmanız gerekmektedir. Mahkeme sürecinde bir avukatın sizi temsil etmesi son derece önemlidir. Eğer bir avukat ile hukuki temsil ilişkisi kurarsanız, kendisine bir avukatlık ücreti ödemesi yapmanız gerektiği gibi olası yargılama giderlerini de karşılamamız gerekebileceğini unutmayınız.

Eğer avukatlık hizmetlerini karşılayamayacak durumdaysanız, bulunduğunuz ildeki baroya giderek hukuki destek talebinde bulunabilirsiniz. Baro, bir ilde veya bölgedeki avukatların bağlı olduğu meslek kuruluşudur. Her baro bünyesinde, avukatlık ücretini ve yargılama giderlerini karşılama olanağı bulunmayan kişilerin avukatlık hizmetlerinden yararlanabilmesini sağlamak amacıyla kurulmuş Adli Yardım Bürosu bulunur. Türkiye’de bulunan sığınmacılar da Adli Yardım Bürolarının sağladığı hizmetlerden faydalanabilirler. Ancak, bunun için sizden bir başvuruda bulunmanız ve durumunuzu açıklayan belgeler sunmanız istenecek ve başvurunuza dair bir değerlendirme yapılacaktır. Daha detaylı bilgi edinmek için bulunduğunuz ildeki baro ile iletişime geçmenizi tavsiye ederiz.

Türkiye dışında gerçekleştirilen bir evlilik Türkiye’de sona erdirilebilir mi?

Evet, menşe ülkede edinilen medeni durum Türkiye’de tanındığı için boşanmak da mümkündür. Ancak, unutmayınız ki kendi ülkenizde evlenmiş olsanız dahi, Türkiye’deki mevzuata göre boşanabilirsiniz.

Eşim Türkiye’de değil. Boşanma davası açabilir miyim?

Evet, eşiniz Türkiye’de bulunmasa da boşanma davası açabilirsiniz. Ancak, mahkemenin boşanma davasında karar verebilmesi için eşlerden ikisinin de yargılama sürecine katılması gerekmektedir. Dolayısıyla, eşlerden birinin yokluğunda dava süreci uzayacaktır.

Boşanma sonrasında çocuğumun velayeti kimde olacak?

Çocuğunuzun velayetine ilişkin karar ancak bir hâkim tarafından alınabilir. Mahkeme Türk Medeni Kanunu’ndaki usul ve esaslara göre velayeti ebeveynlere ortak verilebileceği gibi anne veya babadan birisine de verilebilir.

Boşandım, medeni durum değişikliğini nerelere bildirmem gerekir?

Kişiler, medeni durum değişikliklerini yirmi iş günü içinde Nüfus Müdürlüklerine bildirmekle yükümlüdürler. Ayrıca medeni durumunuzdaki bu değişikliği kayıtlı olduğunuz ildeki İl Göç İdaresi Müdürlüğü’ne bildirmeniz gerekmektedir.

Boşandım, yeniden evlenebilir miyim?

Evet, kişiler boşanma davası sonuçlandıktan sonra tekrar evlenebilirler. Kadınlar, boşandıkları tarihten itibaren üç yüz gün sonra evlenebilirler. Daha kısa bir süre içerisinde evlenmek istenmesi durumunda, evlenmek isteyen kadınların hamile olmadıklarına dair bir sağlık raporu sunmaları gerekmektedir. Erkekler için böyle bir süre kısıtlaması bulunmamaktadır.